

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain sekä sosiaalihuoltolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydenhuoltolakia ja sosiaalihuoltolakia. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvästä harjoittelusta suoritettaisiin valtion varoista korvausta hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle, Helsingin kaupungille ja tietyin edellytyksin yksityisille palveluntuottajille. Harjoittelusta aiheutuu palvelujärjestelmälle välillisiä kustannuksia harjoittelun suunnittelun, harjoittelijan perehdytyksen ja ohjauksen sekä korkeakoulujen kanssa tehtävän yhteistyön muodossa. Ammattikorkeakoulut ovat maksaneet sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden kanssa tekemiensä sopimusten perusteella korvausta harjoittelusta aiheutuviin kustannuksiin. Korvausten yhteismäärä on ollut noin 14,2 miljoonaa euroa vuodessa.

Kaikkiin sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyy ammattitaitoa edistävää harjoittelua, jonka laajuus on tutkinnosta ja korkeakoulun opintosuunnitelmasta riippuen 75-120 opintopistettä. Ammattikorkeakouluopinnoista merkittävä osa tapahtuu käytännön harjoittelussa.

Esityksen tavoitteena on vaikuttaa siihen, että sosiaali- ja terveysalan opiskelijoille on tarjolla riittävästi harjoittelupaikkoja ja että opiskelijan saama ohjaus on laadukasta ja vastaa koulutukselle asetettuja tavoitteita. Esityksen tavoitteena on tukea mahdollisimman hyvät ammatilliset valmiudet omaavan henkilöstön valmistumista alalle. Muutos mahdollistaa ammattikorkeakoulujen maksamista korvauksista luopumisen.

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
2.1 Toimintayksiköiden käyttäminen koulutukseen ja henkilöstön osallistuminen.....	4
2.2 Valtion koulutuskorvaukset	5
2.3 Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnot	5
2.4 Ammattikorkeakoulujen harjoittelukorvaukset.....	6
3 Tavoitteet	7
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	8
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	8
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	9
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	9
4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	10
4.2.3 Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset	10
4.2.4 Yrityksiin kohdistuvat vaikutukset	10
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	11
6 Lausuntopalaute.....	11
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	11
7.1 Laki terveydenhuoltolain muuttamisesta	11
7.2 Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta.....	12
8 Lakia alemman asteinen sääntely	13
9 Voimaantulo	13
10 Toimeenpano ja seuranta	13
11 Suhde muihin esityksiin.....	13
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	13
LAKIEHDOTUKSET	14
sosiaalihuoltolain muuttamisesta	16
VALITSE KOHDE.....	18
VALITSE KOHDE.....	18
terveydenhuoltolain muuttamisesta.....	18
sosiaalihuoltolain muuttamisesta	18

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnoissa merkittävän osan muodostaa käytännön harjoittelu sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä. Koulutuksiin sisältyvän ammattitaitoa edistävän harjoittelun laajuus on ammattikorkeakoulututkinnoista annetun asetuksen (1129/2014) mukaan vähintään 30 opintopistettä. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnoissa käytännön harjoittelun osuus on laajempi, vaihtelee korkeakoulun päättämän opintosuunnitelman mukaisesti ja on 75-120 opintopistettä. Sairaanhoidajan ja kättilön tutkinnoissa harjoittelun laajuus perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin ammattipätevyyden tunnustamisesta (2005/36/EY, jäljempänä ammattipätevyysdirektiivi) ja on noin kolmasosa tutkinnosta.

Ammattikorkeakoulut maksavat sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden kanssa tekemiensä sopimusten perusteella korvausta sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden harjoittelusta toimintayksiköille aiheutuviin kustannuksiin. Taustalla on vuoden 1993 valtionosuusuudistus, jonka seurauksena kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuudessa ei otettu enää huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon käytännön opiskelun kustannuksia. Niihin suunnattu 83 miljoonan markan määräraha siirrettiin vuoden 1994 valtion talousarviossa opetusministeriön hallinnonalan momentille. Opetus- ja kulttuuriministeriö jakaa valtion talousarvion mukaisen perusrahoituksen ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin avulla koulutuksen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan suoritteiden perusteella. Perusrahoitus kohdennetaan ammattikorkeakouluille yhtenä kokonaisuutena, eivätkä harjoittelumaksut sisälly nykyisen rahoitusmallin laskennallisiin tekijöihin. Ammattikorkeakoulut päättävät itse rahoituksen sisäisestä kohdentamisesta omien strategisten valintojensa pohjalta.

Sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2018 tekemän selvityksen mukaan ammattikorkeakoulujen maksamien harjoittelukorvausten määrä oli 8,3 milj. euroa. Harjoittelusta aiheutuu välillisiä kustannuksia palvelujärjestelmälle muun ohella harjoittelun suunnittelun, harjoittelijan perehdytyksen, ohjauksen, ammattikorkeakoulun kanssa tehtävän yhteistyön ja harjoittelun arvioinnin muodossa. Valmistelun ensi vaiheessa tehty kysely ammattikorkeakouluille ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille uusittiin syksyllä 2021 ajantasaisen tiedon saamiseksi muun muassa rahoitustarpeesta.

Sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2021 tekemän edellä mainitun selvityksen mukaan vuonna 2020 ammattikorkeakoulut maksoivat oman arvionsa mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille harjoittelukorvauksia yhteensä 14,2 miljoonaa euroa, harjoittelussa oli yhteensä 33 160 opiskelijaa ja harjoitteluviikkoja oli opiskelijaa kohden vuodessa keskimäärin kymmenen. Ammattikorkeakoulujen maksamien harjoittelukorvausten keskiarvo oli 43 euroa sosiaali- ja terveysalan opiskelijaa kohti yhdestä harjoitteluviikosta. Ammattikorkeakouluilla oli yhteensä 15 667 sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon käytännön harjoittelua koskevaa sopimusta, jotka olivat pääsääntöisesti kaikki sosiaali- ja terveysalan opiskelijaryhmät kattavia puitesopimuksia.

Syksyn 2021 selvityksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden näkökulmasta harjoittelukorvauksia tulisi maksaa myös tulevaisuudessa. Toimintayksiköiden näkökulmasta harjoittelukorvausten jatkaminen varmistaa opiskelijaohjausprosessin koordinaation, ohjauksen laadun sekä ohjausmallien vaikuttavuuden ja pedagogisten ratkaisujen kehittämisen hyvinvointialueiden oppimisympäristöissä yhteistyössä ammattikorkeakoulujen kanssa.

Ammattikorkeakoulut esittivät yksimielisesti, että ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille maksamista harjoittelukorvauksista tulisi luopua tulevaisuudessa. Ammattikorkeakoulujen näkökulmasta tutkintotavoitteet ja opiskelijamäärät kasvavat, jolloin koulutuskorvaukset muodostavat yhä isomman menoerän ammattikorkeakoulun budjettiin. Perusrahoitus ei riitä vaadittavaan teoreettiseen opetukseen. Korvausten maksamisesta luopuminen mahdollistaisi paremmat resurssit koulutuksen toteuttamiseen ammattikorkeakoulujen perusrahoituksella sekä helpottaisi nykyisen rahoitusmallin tuomaa rahoitusvajetta.

Syksyn 2021 selvityksen mukaan ammattikorkeakoulut ja toimintayksiköt olivat yhtä mieltä siitä, että harjoittelun kustannuksiin tulee varautua tulevilla hyvinvointialueilla. Sekä ammattikorkeakoulut että toimintayksiköt pelkäsivät, että korvauksista luopumisen seurauksena harjoittelupaikkojen saaminen ja opiskelun eteneminen vaikeutuisivat, ohjauksen laatu heikkenisi ja harjoittelun infrastruktuuri murenisi.

Sosiaali- ja terveysministeriö on osana valmistelua kuullut eri sidosryhmiä sekä sote-uudistuksen toimeenpanoa tukevia kehittämiskokonaisuuksia. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteisessä [Sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittäminen – hankkeessa \(2021-2023\)](#) tavoitteena on sosiaali- ja terveysalan tehtäviin suuntaavien alempiin ja ylempiin korkeakoulututkintoihin johtavan koulutuksen ja niitä täydentävän korkeakoulutuksen kehittäminen, sote-uudistuksen tavoitteiden tukeminen osaamista vahvistamalla sekä sosiaali- ja terveysalan koulutuksen vetovoiman ja harjoittelun kehittäminen. Sosiaali- ja terveysalalla korkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa on merkittävä määrä harjoittelua. Korkeakoulut, työelämän edustajat ja ammattijärjestöt ovat nostaneet esiin harjoittelupaikkojen saatavuuteen, monipuolisuuteen, toteuttamistapoihin ja harjoittelun laatuun liittyviä kysymyksiä. Harjoittelutoiminnan kehittäminen on pitkälti korkeakoulujen ja alueen työelämän vastuulla. Erityisesti harjoittelupaikkojen saatavuuteen ja laatuun liittyvät kysymykset edellyttävät myös valtakunnallisen tason linjauksia. Tavoitteena on arvioida kehittämistarpeita erityisesti harjoittelun laadun, saatavuuden, oppimisympäristöjen ja pedagogisten ratkaisujen näkökulmista. Ammattikorkeakoulut ovat osana hyvinvointialueiden kanssa tehtävää yhtenäistä sopimusvalmistelua nähneet tärkeänä harjoittelukorvauksista luopumisen uusissa sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeatutkintojen harjoittelusopimuksissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien.

Esityksen tarkoituksena on, että ammattikorkeakoulut voivat luopua harjoittelukorvausten maksamisesta. Korvausten maksamisesta hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle on tarkoitus säätää terveydenhuoltolaissa ja sosiaalihuoltolaissa siten, että korvauksia maksettaisiin valtion varoista laskennallisin perustein harjoittelua järjestäville sosiaali- ja terveystaluyksiköille. Korvauksia maksettaisiin vastaavalla menettelyllä kuin nykyisiä sosiaali- ja terveysalan erikoistumis-koulutuskorvauksia (momentilta 33.60.33). Muutos on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023 ([Hankkeena \(vny.fi\)](#)). Esitys tukee osaltaan hyvinvointialueiden ja ammattikorkeakoulujen 1.1.2023 alusta voimaan tulevien sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoja koskevien yhtenäisten sopimusten mukaista harjoittelutoiminnan laadullista ja määrällistä kehittämistä alueellisesti ja valtakunnallisesti.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Toimintayksiköiden käyttäminen koulutukseen ja henkilöstön osallistuminen

Terveydenhuoltolaissa ja sosiaalihuoltolaissa on säännökset toimintayksiköiden käyttämisestä koulutukseen ja henkilöstön velvollisuudesta osallistua koulutuksen antamiseen siten kuin siitä on sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikön ja koulutuksen järjestäjän kanssa sovittu.

Terveystieteellisen ja terveystieteellisen koulutusyksikön opettaja tai ammattikorkeakoulun terveysalan opettaja voivat toimia suostumuksensa mukaisesti terveystieteellisen koulutuksen sivutoimisessa virassa.

Sosiaalihuoltolain (710/1982, muutettu lailla 736/1992) 52 §:n mukaan kunta ja sosiaalihuollon henkilökunnan koulutuksesta huolehtiva oppilaitos tai korkeakoulu voivat sopia sosiaalihuollon toimintayksiköiden käyttämisestä sosiaalihuollon koulutustoiminnan järjestämiseen. Kunta on oikeutettu saamaan koulutuksen järjestämisestä aiheutuvista välittömistä kustannuksista täyden korvauksen korkeakoululta taikka koulutuksesta huolehtivalta muulta viranomaiselta tai yhteisöltä. Korvausta määriteltäessä otetaan huomioon myös se välitön hyöty, jota kunta saa koulutustoiminnan ohessa.

Edellä mainittuihin terveystieteellisen ja sosiaalihuoltolain säännöksiin on esitetty tehtäväksi tarvittavat tekniset muutokset siten, että sosiaali- ja terveystieteellisen koulutuksen järjestämisvastuun siirrosta 1.1.2023 lukien niitä sovelletaan kuntien ja kuntayhtymien sijasta hyvinvointialueisiin (HE 56/2021 vp.).

2.2 Valtion koulutuskorvaukset

Terveystieteellisen ja sosiaalihuoltolain säännökset valtion koulutuskorvauksesta, sen maksamisesta ja maksamisessa noudatettavista menettelyistä. Valtion koulutuskorvausta maksetaan lääkäreiden ja hammaslääkäreiden peruskoulutukseen, erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutukseen, sosiaalityöntekijöiden erikoistumiskoulutukseen sekä sairaanhoitajan rajatun lääkkeenmääräämisen lisäkoulutukseen. Eduskunta päättää vuosittain valtion talousarvion yhteydessä koulutuskorvausten rahoitustasosta. Vuoden 2022 valtion talousarviossa koulutuskorvauksiin on varattu 96 miljoonaa euroa, josta 94,2 miljoonaa euroa kohdistuu lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen korvauksiin ja yhteensä 1,8 miljoonaa euroa sairaanhoitajan rajatun lääkkeenmääräämisen koulutuskorvauksiin ja yliopistoille maksettaviin korvauksiin sosiaalityöntekijöiden erikoistumiskoulutuksesta. Myös koulutuskorvauksia koskeviin säännöksiin on esitetty tarvittavat tekniset muutokset hallituksen esityksellä 56/2021 siten, että niitä sovellettaisiin sellaisenaan sosiaali- ja terveystieteellisen koulutuksen järjestämisvastuun siirrosta lähtien kuntien ja sairaanhoitopiirien sijasta hyvinvointialueisiin.

Voimassa olevat säännökset eivät tällä hetkellä mahdollista valtion koulutuskorvauksen maksamista sosiaali- ja terveystieteellisen ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvästä harjoittelusta.

2.3 Sosiaali- ja terveystieteellisen ammattikorkeakoulututkinnot

Ammattikorkeakoululaki (932/2014) määrittelee ammattikorkeakoulututkintoihin kuuluvaa ammattitaitoa edistävää harjoittelua. Ammattikorkeakoulussa suoritettavia tutkintoja ovat ammattikorkeakoulututkinto ja ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Ammattikorkeakoulututkinto on ammattikorkeakoulun perustutkinto. Ammattikorkeakoulututkinnoista ja niiden laajuudesta on säädetty valtioneuvoston asetuksella ammattikorkeakouluista (1129/2014, jäljempänä ammattikorkeakouluasetus), jonka liitteessä on määritetty sosiaali- ja terveystieteellisen ammattikorkeakoulututkinnon sisältö.

koulututkinnot. Useimmat sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnot ovat laajuudeltaan 210 opintopistettä. Poikkeuksena ovat esim. ensihoitaja (AMK) ja terveydenhoitaja (AMK) -tutkintonimikkeisiin johtavat koulutukset, jotka ovat laajuudeltaan 240 opintopistettä sekä kättilö (AMK) -tutkintonimikkeeseen johtava koulutus, joka on laajuudeltaan 270 opintopistettä.

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnot

Tutkinto ja -nimike	laajuus, opintopiste	Tutkinto ja -nimike	laajuus, opintopiste
Sairaanhoitaja (AMK)	210	Optometristi (AMK)	210
Terveydenhoitaja (AMK)	240	Suuhygienisti (AMK)	210
Kättilö (AMK)	270	Hammasteknikko (AMK)	210
Ensihoitaja (AMK)	240	Jalkaterapeutti (AMK)	210
Bioanalyytikko (AMK)	210	Toimintaterapeutti (AMK)	210
Röntgenhoitaja (AMK)	210	Apuvälineteknikko (AMK)	210
Fysioterapeutti (AMK)	210	Kuntoutuksen ohjaaja (AMK)	210
Osteopaatti (AMK)	240	Sosionomi (AMK)	210
Naprapaatti (AMK)	240	Geronomi (AMK)	210

Ammattikorkeakoulututkintoihin johtaviin koulutuksiin sisältyy ammattitaitoa edistävä harjoittelu, joka on vähintään 30 opintopistettä ammattikorkeakouluasetuksen 3 §:n mukaan. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvän käytännön harjoittelun laajuus vaihtelee korkeakoulun päättämän opintosuunnitelman mukaisesti. Terveysalan hoitotyön koulutuksen harjoittelua sääntelee myös ammattipätevyysdirektiivi ja sen muutosdirektiivi (2013/55/EY). Opetus- ja kulttuuriministeriö on ohjeistanut ammattikorkeakouluja direktiivin tulkinnasta eli välittänyt tiedoksi komission näkemyksen terveysalan tutkintoon johtavan koulutuksen ja sen osana olevien harjoittelujen järjestämisestä. Simulaatiot voivat täydentää kliinistä opetusta, mutta eivät voi korvata kliinistä opetusta oikeiden potilaiden kanssa. Esimerkiksi sairaanhoitajan opintojen harjoittelun tulee tapahtua autenttisissa oppimisympäristöissä ja olla vähintään puolet opinnoista (VN/2861/2020.). Ylempiin ammattikorkeakoulututkintoihin ei kuulu harjoittelua.

2.4 Ammattikorkeakoulujen harjoittelukorvaukset

Syysyn 2021 selvityksen mukaan ammattikorkeakoulut maksoivat vuonna 2020 sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille harjoittelukorvauksia oman arvionsa mukaan yhteensä 14 207 391 miljoonaa euroa. Harjoittelussa oli vuonna 2020 yhteensä 33 160 opiskelijaa ja harjoitteluviikkoja oli opiskelijaa kohden vuodessa keskimäärin kymmenen. Ammattikorkeakoulujen maksamien harjoittelukorvausten keskiarvo oli 43 euroa sosiaali- ja terveysalan opiskelijaa kohti yhdestä harjoitteluviikosta. Ammattikorkeakouluilla oli yhteensä 15 667 sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon käytännön harjoittelua koskevaa sopimusta, jotka olivat pääsääntöisesti kaikki sosiaali- ja terveysalan opiskelijaryhmät kattavia puitesopimuksia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä korvaukset kattoivat ainoastaan harjoitteluun liittyvät välittömät kustannukset, kuten suojavaatteet, toimikortin ja pukukaappien vuokrat. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden henkilöstön työpanosta suunnattiin harjoittelun ohjauksen lisäksi opiskelijoiden perehdytykseen toimintayksikön organisaatioon, opiskelija-arviointiin, harjoittelun suunnitteluun ja järjestämiseen liittyviin tehtäviin, yhteistyöhön ammatti-

korkeakoulun kanssa, hallinnollisiin tehtäviin sekä harjoittelun laadun hallintaan ja kehittämiseen. Ammattikorkeakoulujen maksamien harjoittelukorvausten voidaan arvioida kattaneen keskimäärin 17 % sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden ohjaustoiminnasta aiheutuvista kustannuksista. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä työskentelee esimerkiksi opetuskoordinaattoreita, kliinisiä opettajia ja opetushoitajia, joiden palkkakustannuksista toimintayksiköt vastaavat.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden näkökulmasta harjoittelukorvauksia tulisi maksaa myös tulevaisuudessa. Toimintayksiköiden näkökulmasta harjoittelukorvausten jatkaminen varmistaa opiskelijaohjausprosessin koordinaation, ohjauksen laadun sekä ohjausmallien vaikuttavuuden ja pedagogisten ratkaisujen kehittämisen hyvinvointialueiden oppimisympäristöissä yhteistyössä ammattikorkeakoulujen kanssa. Ammattikorkeakoulut kannattavat harjoittelukorvauksista luopumista tulevaisuudessa. Ammattikorkeakoulujen näkökulmasta tutkintotavoitteet ja opiskelijamäärät kasvavat, jolloin koulutuskorvaukset muodostavat yhä isomman menoaerän ammattikorkeakoulun budjettiin. Perusrahoitus ei riitä vaadittavaan teoreettiseen opetukseen. Korvauksista luopuminen mahdollistaisi paremmat resurssit koulutuksen toteuttamiseen sekä helpottaisi nykyisen rahoitusmallin tuomaa rahoitusvajetta.

Syksyn 2021 selvityksen mukaan ammattikorkeakoulut ja toimintayksiköt olivat yhtä mieltä siitä, että harjoittelun kustannuksiin tulee varautua tulevilla hyvinvointialueilla. Sekä ammattikorkeakoulut että toimintayksiköt pelkäsivät, että korvauksista luopumisen seurauksena harjoittelupaikkojen saaminen ja opiskelun eteneminen vaikeutuisivat, ohjauksen laatu heikkenisi ja harjoittelun infrastruktuuri murenisi. Ratkaisuna nykyisille ammattikorkeakouluopiskelijoiden harjoittelukorvauskäytännöille ehdotettiin lääketieteen opiskelijoiden koulutuskorvausjärjestelmän kaltaista valtion korvausjärjestelmää sekä valtakunnallisesti yhteneviä sopimuskäytäntöjä ja -malleja. Tärkeänä nähtiin, että rahoitus ohjataan suoraan sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden opetukseen ja ohjaukseen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä. Myös kliinisen opettajan toimintamallin laajentaminen ja uudenlaisten harjoitteluympäristöjen kehittäminen nähtiin osana tulevaisuuden ratkaisua.

3 Tavoitteet

Hallituksen esityksen tavoitteena on vaikuttaa siihen, että sosiaali- ja terveysalan opiskelijoille on tarjolla riittävästi harjoittelupaikkoja ja että opiskelijan saama ohjaus on laadukasta ja vastaa koulutukselle asetettuja tavoitteita. Tavoitteena on tukea mahdollisimman hyvät ammatilliset valmiudet omaavan henkilöstön valmistumista sosiaali- ja terveysalalle.

Tavoitteena on, että hyvinvointialueiden, yhteistyöalueiden ja ammattikorkeakoulujen yhteistyöllä luodaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä järjestämislaki) nojalla alueelliset yhteistyörakenteet, joissa huolehditaan sopimus pohjaisesti sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon ammattitaitoa edistävän harjoittelun edellytyksistä ja harjoittelupaikkojen saatavuudesta sekä siitä, että harjoittelu vastaa koulutukselle asetettuja tavoitteita. Ammattikorkeakoulut arvioivat harjoittelupaikkatarpeensa ja osapuolten kesken sovitaan kunkin osapuolen velvoitteista ja vastuista. Korvauksen osoituksen edellytyksenä olisi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikön ja ammattikorkeakoulun välinen sopimus, jossa muiden velvoitteiden ohella sovitaan harjoittelupaikkojen lukumäärästä ja siitä, miten ne kohdentuvat sosiaali- ja terveysalan koulutuksiin. Harjoittelusta aiheutuvien kustannusten korvaaminen valtion varoista tukee näitä tavoitteita. Lisäksi sosiaali- ja terveysalan korkeakoulututkintoihin sisältyvästä harjoittelusta sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille aiheutuvien kustannusten korvaamisen tulisi tapahtua yhdenmukaisten periaatteiden mukaisesti.

Järjestämislain mukainen järjestämisvastuun toteuttaminen mahdollistaa hyvinvointialueiden ja ammattikorkeakoulujen välisen yhteistyön tiivistämisen ammattikorkeakoulututkintoihin liittyvän käytännön harjoittelun suunnittelussa ja toteuttamisessa laadukkaalla tavalla. Varautuminen edellyttää harjoittelun kustannuksiin ja korvauksiin liittyvää alueellista ja valtakunnallista suunnitteluyhteistyötä.

Taustalla olevan järjestämislain nojalla vuoden 2023 alusta hyvinvointialueet vastaavat alueellaan tehtävälänsä koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet huomioiden (32 §). Hyvinvointialueet osallistuvat kansalliseen ja alueelliseen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen ja toimivat yhteistyössä kuntien sekä koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoimintaa harjoittavien organisaatioiden kanssa. Hyvinvointialueiden tulee tehdä sosiaali- ja terveydenhuollon osaamis- ja työvoimatarpeen arviointia ja ammatillisen osaamisen kehittämistä yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja toisen asteen ammatillisten oppilaitosten kanssa sekä muiden koulutusviranomaisten, työhallinnon ja maakuntien liittojen kanssa. Samaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden on tehtävä valtuustokausittain yhteistyösopimus (36 §), jossa on muun muassa sovittava hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuttamisessa sekä yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtävistä näissä toiminnoissa. Yhteistyösopimusta valmisteltaessa hyvinvointialueiden on kuultava sosiaali- ja terveysalan koulutusta antavia korkeakouluja sovittaessa koulutus-, tutkimus- ja innovaatiotoiminnasta (37 §).

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydenhuoltolakia ja sosiaalihuoltolakia. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvästä harjoittelusta suoritettaisiin valtion varoista korvausta hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle, Helsingin kaupungille ja tietyin edellytyksin yksityisille palveluntuottajille. Harjoittelusta aiheutuu palvelujärjestelmälle välillisiä kustannuksia harjoittelun suunnittelun, harjoittelijan perehdytyksen ja ohjauksen sekä korkeakoulujen kanssa tehtävän yhteistyön muodossa. Muutos mahdollistaa ammattikorkeakoulujen maksamista korvauksista luopumisen.

Valtion varoista hyvinvointialueille korvattavista koulutus- ja tutkimustoiminnasta aiheutuvista kustannuksista, siihen liittyvästä menettelystä sekä hyvinvointialueen tilojen käyttämisestä koulutus- ja tutkimustoimintaan säädetään terveydenhuoltolaissa ja sosiaalihuoltolaissa. Terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä harjoittelusta hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle ja tietyin edellytyksin yksityisille palveluntuottajille valtion varoista maksettavasta korvauksesta. Ammattikorkeakouluille ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille tehtyjen kyselyiden perusteella on mahdollista hahmottaa harjoittelua vuosittain suorittavien opiskelijoiden määrä, harjoittelun kesto viikkoina, harjoittelusta aiheutuneet kustannukset sekä harjoittelusta sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille maksetut korvaukset. Niiden avulla on mahdollista luoda laskennalliset korvauskriteerit. Korvaukset maksettaisiin hyvinvointialueille harjoittelussa olleiden opiskelijoiden ja harjoitteluviikkojen määrän mukaisesti. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset korvauksen suuruudesta.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Valtion koulutuskorvauksen maksaminen sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvästä harjoittelusta tukee korkeakoulutuksen koulutus- ja tutkimustoiminnan sekä opetus- ja ohjaustoiminnan alueellista yhteistyötä hyvinvointialueilla sekä sosiaali- ja terveysalan korkeakoulututkintojen rahoituksen ja ohjauksen kansallista yhdensuuntaisuutta. Vuoden 2023 alusta alkaen tapahtuva sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintojen käytännön harjoittelua koskevien sopimusten yhdenmukaistaminen vahvistaa toimintayksiköiden ja ammattikorkeakoulutuksen alueellista koulutusyhteistyötä, koulutuksen työelämävastavuutta sekä harjoittelun suunnittelussa ja ohjauksessa tehtävää yhteistyötä. Uusien sopimusten myötä ammattikorkeakoulut luopuvat harjoittelukorvausten maksamisesta toimintayksiköille vuoden 2023 alusta alkaen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattitaito ja koulutuksen työelämävastavuus varmistetaan harjoittelun laadukkaalla toteuttamisella sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä osana asiakas- ja potilaspalvelun prosesseja sekä yhteistyössä ammattikorkeakoulujen kanssa. Tämän toteuttaminen edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä kliinisen opetuksen ja opiskelijaohjauksen sekä niiden suunnittelun ja arvioinnin riittäviä voimavaroja. Esityksen mukaisesti toimintayksikkö nimeää harjoittelijalle ohjaajan, jonka tehtävänä on varmistaa harjoittelun laatu siten kuin siitä on toimintayksikön ja ammattikorkeakoulun kesken sovittu.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden näkökulmasta harjoittelukorvauksista luopuminen merkitsee noin 14,2 miljoonan euron tulojen vähenemistä. Samalla kuitenkin harjoittelun järjestämisessä tarvittavien opetus- ja ohjaustoiminnan voimavarojen resursointia koskevat vastaavat kulut säilyvät toimintayksiköissä. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta suoritettavan koulutuskorvauksen ohjaaminen valtion varoista toimintayksiköille varmistaa tältä osalta toimintayksikön talousarvion tasapainon sekä laadukkaan opetus- ja ohjaustoiminnan jatkumisen toimintayksiköissä osana sosiaali- ja terveyspalvelun asiakas- ja potilasprosesseja. Valtion varoista maksettavan koulutuskorvauksen maksaminen toimintayksiköille ammattikorkeakouluopiskelijoiden harjoittelun edellyttämien opetus- ja ohjaustoiminnan kulujen kattamiseen mahdollistaa osaltaan myös hyvinvointialueiden yleiskatteellisen rahoituksen riittävyyden väestön palvelutarpeen mukaiseen palvelutuotannon järjestämiseen.

Ammattikorkeakoulujen näkökulmasta harjoittelukorvausten maksamisesta luopuminen merkitsee noin 14,2 miljoonan euron menojen vähenemistä. Tämä mahdollistaa osaltaan ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan tutkintojen ja koulutuksen järjestämisen ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen turvin ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden työvoimatarpeita vastaavasti. Ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen voidaan tämän pohjalta arvioida aiempaa paremmin varmistavan sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulujen perustutkintojen ja koulutuksen laadukasta järjestämistä sosiaali- ja terveydenhuollon nykypäivän ja tulevaisuuden työvoima- ja osaamistarpeita vastaavasti.

Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2023 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Valtion vuoden 2023 talousarvion momentille 33.60.33 ehdotetaan lisättävän 14,2 miljoonaa euroa sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvän harjoittelun kustannusten maksamiseen hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle, Helsingin kaupungille ja tiettyin edellytyksin yksityisille palveluntuottajille. Kyseinen momentti on luonteeltaan arviomääräraha.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakouluopiskelijoiden työelämässä tapahtuvan harjoittelun jaksojen suunnittelu, varaaminen ja seuranta toteutetaan tällä hetkellä sähköisen varausjärjestelmän alustalla (<https://www.jobiili.fi/>). Järjestelmän avulla pystytään koostamaan toimintayksikkötasoinen (esim. nykyinen sairaanhoitopiiri) tieto harjoitteluviikoista. Toimintayksiköiden laskutus perustuu ammattikorkeakoulun kanssa laaditun sopimuksen hinnoitteluun (esim. 43 €/vko) sekä tietoon Jobiili-alustan kautta koostetusta harjoitteluviikkojen määrästä laskutuskaudella (esim. puolivuositain). Harjoitteluviikot saadaan jatkossakin koottua saman sähköisen varausjärjestelmän tiedoista. Esityksen mukaan korvaus perustuisi toteutuneisiin harjoitteluviikoihin.

Aluehallintoviranomaiset maksavat nykyisin lääkäreiden ja hammaslääkäreiden peruskoulutuksen, erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen, sosiaalityöntekijöiden erikoistumiskoulutuksen sekä sairaanhoitajan rajatun lääkkeenmääräämisen lisäkoulutuksen koulutuskorvaukset. Esitetty muutos laajentaisi aluehallintoviraston koulutuskorvauksen maksamiseen liittyviä tehtäviä koskemaan myös ammattikorkeakoulututkinnon edellyttämän koulutuksen korvauksia työelämässä tapahtuvan ammattitaitoa edistävän harjoittelun osalta. Toteutuneisiin harjoitteluviikkoihin perustuvaa korvausta hakisivat hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki, HUS-yhtymä ja yksityiset palveluntuottajat, joilla on ammattikorkeakoulun kanssa laadittu sopimus harjoittelun järjestämisestä. Korvaushakemuksia arvioidaan olevan korkeintaan 50 vuodessa. Aluehallintovirastoille arvioidaan tulevan vuosittain käsiteltäväksi noin 50 hakemusta, jotka jakautuvat kaikkiin aluehallintovirastoihin. Tämä merkitsee pientä työmäärän lisäystä, mutta voitaneen hoitaa aluehallintovirastojen nykyisillä resursseilla.

4.2.3 Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta ammattitaitoa edistävän harjoittelun saatavuus ja harjoittelujaksoilla tapahtuvan ohjauksen laatu varmistavat asianmukaisten työelämässä tarvittavien tietojen ja taitojen muodostumisen koulutuksen aikana. Toimintayksiköiden ja ammattikorkeakoulujen sopimus pohjainen yhteistyö ja sen mukainen tiivis yhteistoiminta tukevat sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakouluopiskelijoiden oppimistavoitteiden toteutumista ja oppimisprosessin sujuvaa etenemistä perustutkintoon johtavan koulutuksen aikana sekä valmiuksia työelämään siirryttäessä. Esityksen mukaisesti toimintayksikkö nimeää harjoittelijalle ohjaajan, jonka tehtävänä on varmistaa harjoittelun laatu siten kuin siitä on toimintayksikön ja ammattikorkeakoulun kesken sovittu.

4.2.4 Yrityksiin kohdistuvat vaikutukset

Esityksen mukaan sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvästä harjoittelusta suoritettaisiin valtion varoista korvausta hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle, Helsingin kaupungille ja tietyin edellytyksin yksityisille palveluntuottajille. Korvauksen osoituksen edellytyksenä olisi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikön ja ammattikorkeakoulun välinen sopimus, jossa muiden velvoitteiden ohella sovitaan harjoittelupaikkojen lukumäärästä ja siitä, miten ne kohdentuvat sosiaali- ja terveysalan koulutuksiin. Sekä yksityisten että julkisten sosiaali- ja terveyspalveluiden näkökulmasta tavoitteena on koulutuksen ja siihen liittyvän harjoittelun laadun ylläpitäminen ja parantaminen, jotta sosiaali- ja terveysalalle saadaan mahdollisimman pätevää ja ammattitaitoista henkilöstöä.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun laissa (617/2021, jäljempänä rahoituslaki) on säädetty valtion rahoituksen myöntämisestä hyvinvointialueesta annetussa laissa (611/2021) tarkoitettujen hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvien tehtävien kustannusten kattamiseen. Hyvinvointialueiden rahoitus on yleiskatteista ja se jaetaan hyvinvointialueille laskennallisten sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien palvelutarvetta ja olosuhde-tekijöitä kuvaavien tekijöiden perusteella. Tämän lisäksi osa rahoituksesta määräytyy asukasperusteisesti sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteerin kautta.

Harjoittelukorvausten kokonaisuuden sisällyttäminen osaksi hyvinvointialueen yleiskatteellista rahoitusta ei varmistaisi korvausten kohdentumista laadukkaaseen harjoitteluun ja opiskelijajohdun edellyttämien voimavarojen turvaamiseen ja niistä syntyvien kustannusten kattamiseen. Ammattikorkeakoulututkintojen koulutuskorvauksen sisällyttäminen yleiskatteelliseen rahoitusratkaisuun ei myöskään tukisi tavoitetta yhdenmukaistaa sosiaali- ja terveysalan korkeakoulututkintojen koulutuskorvausten seuranta- ja rahoitusmenettelyjen periaatteita.

Ammattikorkeakoulut luopuvat ammattikorkeakoulututkintojen edellyttämän harjoittelun korvausten maksamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille vuoden 2023 alusta alkaen uusien sopimusten myötä. Mikäli toimintayksiköt eivät tätä vastaavasti saisi esityksen mukaista valtion koulutuskorvausta ammattitaitoa edistävän harjoittelun järjestämisestä voidaan arvioida, että työelämässä tapahtuva laadukas opetus- ja ohjaustoiminta, harjoittelupaikkojen riittävyys ja koulutuksen työelämävastaavuus eivät palvelun järjestäjien ja tuottajien rajallisten resurssien puitteissa toteutuisi nykyisiä ja tulevaisuuden tarpeita vastaavasti.

6 Lausuntopalaute

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki terveydenhuoltolain muuttamisesta

63 § Koulutuskorvauksen ja tutkimusrahoituksen maksaminen

Terveydenhuoltolain 63 §:ssä säädetään valtion koulutuskorvauksen ja tutkimusrahoituksen maksamisesta. Aluehallintovirastot ja Ahvenanmaan valtionvirasto maksavat valtion koulutuskorvauksen. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta olisi samaan tapaan tarkoitus maksaa koulutuskorvausta. Korvaukset maksettaisiin puolivuositain toteutuneiden harjoitteluviikkojen perusteella. Toimintayksikkö tekisi aluehallintovirastolle ja Ahvenanmaan valtionvirastolle hakemuksen korvauksen maksamisesta. Korvausta olisi haettava ensimmäisen vuosipuoliskon osalta viimeistään saman vuoden 30 päivänä syyskuuta ja toisen vuosipuoliskon osalta viimeistään seuraavan vuoden 31 päivänä maaliskuuta. Aluehallintoviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston olisi ratkaistava määräajassa jätetty korvaushakemus sen kalenterivuoden aikana, jolloin hakemus on saapunut.

60 b § Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvän ammattitaitoa edistävän harjoittelun korvaus

Hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle, Helsingin kaupungille, sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavalle yksikölle sekä Ahvenanmaan maakuntahallitukselle suoritettavan koulutuskorvauksen perusteena olisi toimintayksikön ja ammattikorkeakoulun välinen sopimus koskien

ammattikorkeakoulututkinnon sisältämää ammattitaitoa edistävää harjoittelua ja sen ohjausta toimintayksikössä. Toimintayksikön tulisi nimetä harjoittelujaksolla olevalle opiskelijalle ohjaaja, jonka tehtävänä on varmistaa harjoittelun laatu siten kuin siitä on osapuolten kesken sopimuksessa sovittu. Korvauksen hakemiseksi toimintayksikön tulisi seurata sopimuksen perusteella toteutuneita harjoitteluviikkoa.

66 § Asetuksenantovaltuus

Terveys- ja sosiaalihuoltolain 66 §:ssä säädetään koulutuskorvauksiin ja tutkimusrahoitukseen liittyvistä asetuksista. Tämän pykälän nojalla annetaan vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen perusteista sekä rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen korvauksen suuruudesta. Asetuksella määritellään muun muassa maksettavien koulutuskorvausten euromäärät. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan myös sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta maksettavan korvauksen euromäärä säädettäisiin vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

7.2 Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta

60 b § Koulutuskorvausten maksaminen

Sosiaalihuoltolain 60 b §:ssä säädetään koulutuskorvauksen maksamisesta. Aluehallintovirastot ja Ahvenanmaan valtionvirasto maksavat valtion koulutuskorvauksen. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta olisi samaan tapaan tarkoitus maksaa koulutuskorvausta. Korvaukset maksettaisiin puolivuositain toteutuneiden harjoitteluviikkojen perusteella. Toimintayksikkö tekisi aluehallintovirastolle ja Ahvenanmaan valtionvirastolle hakemuksen korvauksen maksamisesta. Korvausta olisi haettava ensimmäisen vuosipuoliskon osalta viimeistään seuraavan vuoden 30 päivänä syyskuuta ja toisen vuosipuoliskon osalta viimeistään seuraavan vuoden 31 päivänä maaliskuuta. Aluehallintoviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston olisi ratkaistava määräajassa jätetty korvaushakemus sen kalenterivuoden aikana, jolloin hakemus on saapunut.

60 d § Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvän ammattitaitoa edistävän harjoittelun korvaus

Hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle, Helsingin kaupungille, sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavalle yksikölle sekä Ahvenanmaan maakuntahallitukselle suoritettavan koulutuskorvauksen perusteena olisi toimintayksikön ja ammattikorkeakoulun välinen sopimus koskien ammattikorkeakoulututkinnon sisältämää ammattitaitoa edistävää harjoittelua ja sen ohjausta toimintayksikössä. Toimintayksikön tulisi nimetä harjoittelujaksolla olevalle opiskelijalle ohjaaja, jonka tehtävänä on varmistaa harjoittelun laatu siten kuin siitä on osapuolten kesken sopimuksessa sovittu. Korvauksen hakemiseksi toimintayksikön tulisi seurata sopimuksen perusteella toteutuneita harjoitteluviikkoa.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta maksettavan korvauksen euromäärä säädettäisiin vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Esityksen mukaan terveydenhuoltolakiin ja sosiaalihuoltolakiin ehdotetaan lisättäväksi asetuksen antoa koskeva valtuutus. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta suoritettavan korvauksen suuruudesta säädettäisiin tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että muutokset tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

10 Toimeenpano ja seuranta

Vuoden 2023 alusta voimaan tulevan järjestämislain nojalla tavoitteena on, että hyvinvointialueiden, yhteistyöalueiden ja ammattikorkeakoulujen yhteistyöllä luodaan sosiaali- ja terveydenhuollon alueelliset yhteistyörakenteet, joissa huolehditaan sopimus pohjaisesti sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon ammattitaitoa edistävän harjoittelun edellytyksistä ja harjoittelupaikkojen saatavuudesta sekä siitä, että harjoittelu vastaa koulutukselle asetettuja tavoitteita.

11 Suhde muihin esityksiin

Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2023 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Perustuslain 19 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä. Sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamisessa ja väestön terveyden edistämisessä keskeistä on koulutetun sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilöstön osaaminen ja riittävyys. Hallituksen esityksen tavoitteena on vaikuttaa siihen, että sosiaali- ja terveysalan opiskelijoille on tarjolla riittävästi harjoittelupaikkoja ja että opiskelijan saama ohjaus on laadukasta ja vastaa koulutukselle asetettuja tavoitteita. Tavoitteena on tukea mahdollisimman hyvät ammatilliset valmiudet omaavan henkilöstön valmistumista sosiaali- ja terveysalalle.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Laki

terveydenhuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 63 §:n 2 momentti ja 66 §:n 1 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 1294/2018, sekä
lisätään lakiin uusi 60 b § seuraavasti:

60 b §

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvän ammattitaitoa edistävän harjoittelun korvaus

Hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle, Helsingin kaupungille, sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavalle yksikölle sekä Ahvenanmaan maakuntahallitukselle suoritetaan koulutuskorvausta valtion varoista laskennallisina perustein sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta aiheutuvista kustannuksista. Korvaus perustuu toteutuneisiin harjoitteluviikkoihin. Harjoittelijalle on nimettävä ohjaaja, jonka tehtävänä on varmistaa harjoittelun laatu siten kuin siitä on osapuolten kesken sovittu.

63 §

Koulutuskorvauksen ja tutkimusrahoituksen maksaminen

Toteutuneisiin koulutuskuukausiin perustuva korvaus, rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen korvaus sekä toteutuneisiin harjoitteluviikkoihin perustuva korvaus maksetaan puolivuositain hakemusten perusteella. Ensimmäisen vuosipuoliskon osalta korvausta on haettava viimeistään saman vuoden 30 päivänä syyskuuta sekä toisen vuosipuoliskon osalta viimeistään seuraavan vuoden 31 päivänä maaliskuuta. Aluehallintoviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston on ratkaistava määrääjässä jätetyt korvaushakemukset sen kalenterivuoden aikana, jolloin hakemus on saapunut. Aluehallintovirasto maksaa kuukausittain tutkimusrahoituksen erityisvastuualueen tutkimustoimikunnalle, joka maksaa rahoituksen edelleen hankkeiden toteuttajille.

66 §

Asetuksenantovaltuus

Lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta suoritettavan korvauksen suuruudesta ja korvauksen maksamisen muista perusteista ja menettelyistä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen korvauksen suuruudesta sekä sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä

harjoittelusta suoritettavan korvauksen suuruudesta säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Sanna Marin

Laki

sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) 60 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 129/2019, sekä
lisätään lakiin uusi 60 d § seuraavasti:

60 b §

Koulutuskorvauksien maksaminen

Sosiaalityön erikoistumiskoulutukseen perustuva korvaus ja sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvään ammattitaitoa edistävään harjoitteluun perustuva korvaus maksetaan puolivuositain hakemusten perusteella. Ensimmäisen vuosipuoliskon osalta korvausta on haettava viimeistään saman vuoden 30 päivänä syyskuuta ja toisen vuosipuoliskon osalta viimeistään seuraavan vuoden 31 päivänä maaliskuuta. Aluehallintoviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston on ratkaistava määrääjässä jätetty korvaushakemus sen kalenterivuoden aikana, jolloin hakemus on saapunut.

60 d §

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvän ammattitaitoa edistävän harjoittelun korvaus

Hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle, Helsingin kaupungille, sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavalle yksikölle sekä Ahvenanmaan maakuntahallitukselle suoritetaan koulutuskorvausta valtion varoista laskennallisin perustein sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta aiheutuvista kustannuksista. Korvaus perustuu toteutuneisiin harjoitteluviikkoihin. Harjoittelijalle on nimettävä ohjaaja, jonka tehtävänä on varmistaa harjoittelun laatu siten kuin siitä on osapuolten kesken sovittu.

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta suoritettavan korvauksen suuruudesta säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Sanna Marin

..ministeri Etunimi Sukunimi

..ministeri Etunimi Sukunimi

*Valitse kohde.
Valitse kohde.*

Laki

terveydenhuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

§
[Kopioi momentin teksti tähän]

§
[Kopioi momentin teksti tähän]

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
..

Laki

sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

§
[Kopioi momentin teksti tähän]

§
[Kopioi momentin teksti tähän]

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
..